

ALI JE KAMNINA IZ APNENCA?

Laboratorijska vaja

Kaj potrebuješ za izvajanje poskusa?

- Različne vrste kamnin, ostanke morskih organizmov - ohišja školjk, rakcev, polžev, ...
- Kis za vlaganje (lahko tudi nerazredčen jedilni kis).

*Iz domače shrambe vzemi malo kisa za vlaganje - ta vsebuje dovolj kisline za naš poskus. Na primernem mestu, najbolje je zunaj, na kamnino kani nekaj kapljic kisa. Če imaš pred seboj kamnino, ki vsebuje apnenec, v kapljici kisline nastajajo drobni mehurčki, sliši se šumenje, nastajajo pene. Sprošča se plin **ogljikov dioksid**.*

Določene kamnine se v vodi topijo. Voda zato iz njih lahko ustvari neverjetne pojave, kot so vrtače, ponikalnice, jame, kapniki, škraplje, žlebiči in podobno.

Ocetna kislina reagira s **kalcijevim karbonatom** (CaCO_3), ki sestavlja omenjene kamnine. Podobno se dogaja tudi v naravi. Ogljikov dioksid (CO_2), raztopljen v vodi, tvori šibko ogljikovo kislino (H_2CO_3), ta pa reagira s kalcijevim karbonatom v apnencu in ga raztaplja. Ko voda, nasičena z raztopljenim kalcijevim karbonatom, pricurja v kraške jame, se ta začne izločati v obliki **sige**. Na ta način dobimo najrazličnejše kapniške oblike. Poskus pokaže in dokaže, da kraški pojavi lahko nastajajo le na karbonatnih kamninah, katerih glavna sestavina je **kalcijev karbonat**, kot sta **apnenec** in **dolomit** (marmor je namreč vrsta dolomita).

Vse to in še več je predstavljeno v kratkem filmu, na povezavi:

https://www.youtube.com/watch?v=-XcqF4s-b_s

NALOGA

1. Prilepi list v zvezek ali prepisi besedilo
2. Zapiši, katere kamnine si uporabil pri izvedbi poskusa
3. Zapiši, kaj se je zgodilo pri posamezni kamnini ob stiku s kisom?
4. Nariši skico poskusa.